

Sparebanken Sør
v/Eva Kvelland og Reidun Tesdal Birkedal

Vedr. Næringspotensial for blå næring på Agder

Viser til henvendelser til i Geir Bergskaug og Reidun Tesdal Birkedal under Næringslivsdagen Lister 18. januar 2024 og deretter vårt innledende møte på Teams med Eva Kvelland og Reidun Tesdal Birkedal 21. mars 2024.

Bakgrunn

Innakva KLYNGE har tre målsetninger vi jobber etter;

- Økt verdiskaping hos nye og eksisterende bedrifter,
- en bærekraftig forvaltning og bruk av akvatiske økosystem, og
- et varig og produktivt innovasjonsmiljø for bedrifter i blå sektor på Sørlandet.

Vi deler målsetninger med Sparebanken Sør innenfor bærekraft, vekst og verdiskaping, innovasjon og utvikling av næringer i landsdelen. I tillegg deler vi felles geografisk virkeområde.

Bakgrunnen for henvendelsen og møtet med banken var å løfte frem utfordringen næringen har med videre utvikling av næringen. I en rykende fersk strategiprosess i klyngen, vedtatt på årsmøtet 19. mars 2024 definerer aktørene at vår største utfordring er rammevilkår. Vi kjenner vår egen bank som en samfunnsengasjert aktør som har bidratt og løftet utviklingen av næringer, markedsområder og lokalsamfunn gjennom lange tider. Innakva KLYNGE søker derfor Sparebanken Sør om betydelig drahjelp i et hovedprosjekt for å løse den viktigste utfordringen vi som næring står overfor: Fremskaffe et omforent kunnskapsgrunnlag for næringsutvikling / næringspotensial innen blå næring i landsdelen.

Status så langt

Innakva KLYNGE gjennomførte i 2023 et forprosjekt hvor det ble laget en katalog over alle data som finnes. Det ble også gjennomført en workshop med aktører fra næring, forvaltning og forskning for å tette kunnskapshullene og peke på hvilke data og kunnskap som mangler. I prosjektet kommer det frem at det finnes mye data, men at dataene ikke er satt sammen til å kunne gi oss svarene på spørsmålet om hva næringspotensialet langs kysten er. Forprosjektet ble gjennomført med støtte av Agder Fylkeskommune og næringsaktører langs kysten.

Til forprosjektet mottok vi støttebrev fra Statsforvalteren i Agder med uttalelse om hvor viktig denne innsikten er for at de skal kunne ta gode kunnskapsbaserte beslutninger for kysten, naturen og aktørene i næringen. I mangel på et godt kunnskapsgrunnlag vil svarene nødvendigvis måtte baseres på «en føre var-» tilnærming.

Utfordringen

Regjeringen har gitt en klar forventning til blå næring om en mangedobling i bærekraftig matproduksjon/proteinproduksjon fra havet for å bistå med matsikkerhet for verdens økende befolkning.

«Bare 2% av verdens mat kommer fra havet. Det er alt for lite. Havbruk vil spille en stadig viktigere rolle fremover.»

– Cecilie Myrseth, Fiskeri- og havminister (Innakva-konferansen 2024)

Næringen på Agderkysten har sterkt ønske om å bidra, men grunnet mangel på et omforent kunnskapsgrunnlag rundt hvilke mulighetene vi har for næringsutvikling innenfor en bærekraftig produksjon og utnyttelse av kystens potensiale, opplever næringen i dag at vinduet er nærmest lukket.

Løsningen

Vi har delt opp løsningen på dette i tre deler:

1) Økt innhenting av data

Universitetet i Agder (UiA) er viktige for landsdelen og en viktig samarbeidspartner for Innakva KLYNGE. Vi ønsker derfor at UiA gjennom dette prosjektet skal få muligheten til å utvide sitt pågående program med infrastruktur for etablering av kystovervåkingsstasjoner langs Agderkysten, for på den måten å bidra til økt kunnskap om kysten med de variasjoner det er gjennom året og over år. Det vil i tillegg til verdien i dette ene prosjektet være med å bygge base av varig infrastruktur og kompetanse ved landsdelens universitet. Det finnes allerede mye data, men det vil være avgjørende at vi klarer å etablere kontinuerlig innhenting av data langs Agderkysten for å følge utviklingen i årene fremover, spesielt med tanke på alle endringene vi nå ser.

Aktører som Norsk Institutt for Vannforskning (NIVA), Nor-Consult, Havforskningsinstituttet (HI) og andre har dyktige forskere og utfører program for overvåkning på Sørlandet og langs kysten. Det gjøres i tillegg næringsrelaterte overvåkninger hvor data i avgrensede områder og tidsperioder gjøres tilgjengelig.

2) Forskning

Dataene fra forprosjektet må settes sammen til det kunnskapsgrunnlaget vi er avhengige av for å komme videre. Dette er en omfattende jobb og vil kreve mye av prosjektets totale ressurser. I tillegg tas det høyde for behov for innhenting av tilleggsdata for nødvendig verifisering. Forskningsoppdraget vil lyses ut og tildeles aktør som kan gjøre arbeidet tilfredsstillende basert på sin fagkompetanse, referanser og omdømme innenfor gitt ramme.

3) Prosjektledelse/formidling

Prosjektet vil ledes av kompetent, erfaren prosjektledelse som kvalitetssikrer fremdrift fra planlegging til levert resultat. Her finnes det flere aktører blant klyngens deltagerbedrifter og mange i regionen.

Gjennom prosessen, og ikke minst når kunnskapsgrunnlaget foreligger, vil det være behov for prosjektsamlinger for å sparre med aktuelle miljø slik at resultatet kan forstås og lede frem til en omforent forståelse og respekt fra parter innen forskning, forvaltning og næring.

For å formidle resultatet og bygge forståelse og aksept, også i samfunnet, vil det være avgjørende med en profesjonell og kreativ visning og formidling av resultatene. Det vil være avgjørende viktig å bruke nok midler på en kreativ og pedagogisk god måte å formidle resultatene, både til de som skal vil bruke kunnskapen direkte, men også til befolkningen generelt.

Finansierings-skisse

Prosjektet vil trenge en total ramme på 30 mill over prosjektperioden på 3 år.

Som det fremgår av skissen er det Innakva KLYNGE's samarbeidsaktører som vil motta og omsette hoveddelen av midlene i prosjektet i de resultatene prosjektet skal levere.

10 mill til etablering av kystovervåkningsstasjoner v/UiA

10 mill til forskning (Utlysning/konkurransebasert)

10 mill til prosjektledelse og formidling (3 år)

Mulige finansieringskilder

20 mill Sparebanken Sør (2024: 5mill / 2025: 10mill / 2026: 5mill)

1 mill Næringsaktører langs kysten

4 mill Kompetansefond/andre fondsmidler

3 mill Agder Fylkeskommune

2 mill Miljødirektoratet/statlig deltagelse

Alle disse og evt. andre finansieringskilder/aktører krever en avklaring og søknadsarbeid.

Beløp/aktører i denne skissen er derfor ikke bekreftet, men er en god modell å jobbe videre med. Samtidig tror vi helt bestemt at med tilsagn/støtte fra banken i denne størrelsesorden vil det «få snøballen til å rulle,» og gjøre det mye lettere for andre å koble seg på for økt felles verdiskaping. Innakva KLYNGE vil ta ansvar for mobilisering av andre finansieringsaktører.

Tidsplan

2024 (fra Q3/4)

- Finansieringsmobilisering og prosjektstart
- Workshops for forskningsprosjekt (innhold og omfangsbeskrivelse)
- Etablere hovedprosjekt forskning
- Utlysning forskningsprosjekt
- Prosjektstart, utvidelse av kystobservatoriestasjoner, UiA
- Prosjektledelse

2025

- Workshops midtveis
- Hovedperiode forskningsprosjekt
- Presentere resultat Q4/2025, evt. Q1/2026
- Ferdigstille utplassering av kystobservatorier, UiA
- Kontrakt formidlingskanaler/aktør
- Prosjektledelse

2026

- Workshops, resultatpresentasjon hovedprosjekt
- Formidling; videoproduksjon, sosiale medier, nettside, annet
- Benytte forskningen i forvaltningen av kysten og næringsutviklingen
- Prosjektledelse

2027

- Prosjektledelse, avslutning av prosjekt
- Evaluering

Mulighetsrom for å lykkes

De siste to årene har Innakva KLYNGE opparbeidet et meget godt samarbeid mellom aktører inne forskning, forvaltning og næring i landsdelen. Dette samarbeidet vil styrke mulighetene for å lykkes og at ønsket verdiskaping i prosjektet kommer til nytte og i viktig anvendelse for regionen.

Vi er veldig takknemlige for at Sparebanken Sør det siste året har vært deltagerbedrift i Innakva KLYNGE, har vist interesse og nysgjerrighet for å lære mer om næringen og ikke minst for generøs støtte til vår hovedsamling rett før påske som konferansens hovedsponsor. Når vi nå henvender oss om gavemidler i den størrelsesorden vi nå søker om er det samtidig en invitasjon til et enda tettere samarbeid og økt gjensidig læring, nærhet til markedet og for felles utvikling av blå næring på Sørlandet. Her tror vi banken kan spille en meget viktig rolle i samspillet med næringen på flere områder; Samfunnsansvar, bærekraft, sirkulærøkonomi, finansiering og markedsinnsikt for å nevne noe.

En støtte til dette prosjektet med en så omfattende ramme vil muliggjøre at en næring får avklart sitt næringspotensial og vi tror i det lange løp at dette vil være avgjørende for å skape bærekraftig vekst og økt sysselsetting i en flott næring på Agder.

Vi ser frem til å høre fra dere etter deres vurdering av denne henvendelse og stiller gjerne med presentasjon for gavekomiteen/styret etterhvert.

For styret i Innakva KLYNGE,

Jon Løvland
Daglig leder

Bjarte Sævareid
Styreleder

(Henvendelsen ble behandlet og godkjent i styremøte 17. april 2024.)

Dette dokumentet er signert av:

Bjarte Mortveit Sævareid

Signert: 22.04.2024 11.50

Signert med BankID

Jon Løvland

Signert: 22.04.2024 10.25

Signert med BankID